

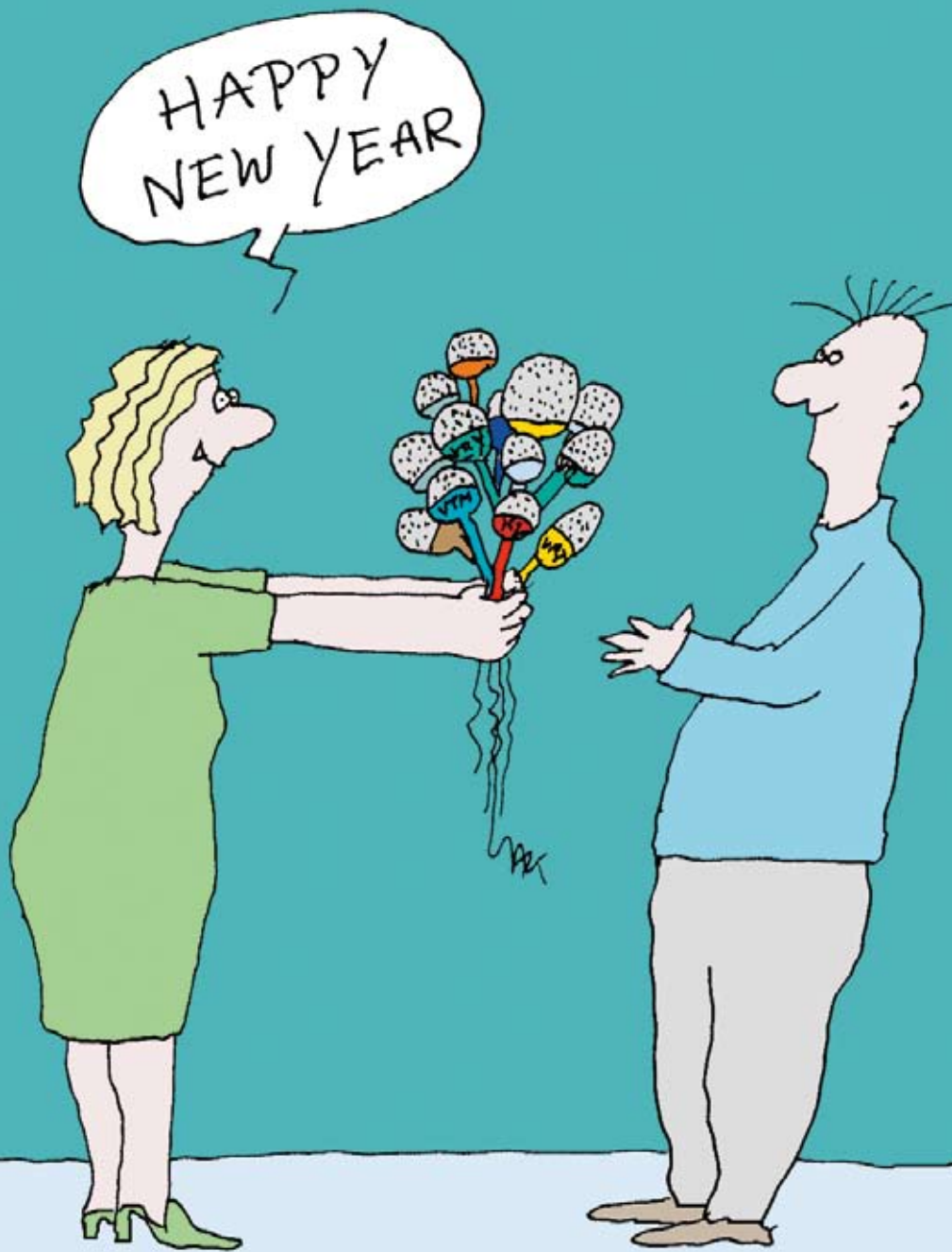
Word opnieuw lid
van de VVJ/AVBB in 2011
(zie pagina 4)

VVJ laakt neponderzoek Greenpeace
Raad voor de Journalistiek opnieuw samengesteld
Aad van Maanen schetst de Antwerpse beginjaren van de Persbond
Hoe berichten over mensen met een handicap?
En Johan Van Geyte (GvA) ziet graag meer integere zakenlui

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 142 - 24 december 2010 - verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 - 1040 Brussel

UIT DE VVJ

Oproep 4

ACTUEEL

Greenpeace leidt journalisten om de tuin 5
 Raad voor de Journalistiek opnieuw samengesteld 6
 Frederik De Swaef pendelt tussen *Story* en de RvdJ 6
 Mediaminister Lieten: 'Nieuwsdienst is kloppend hart VRT' 7
 Sectorraad Media dient minister van advies over VRT 7
 IPS bestaat 15 jaar 8
 Aad van Maanen schetst ontstaan Persbond in Antwerpen 10-11

REEKSEN

Journalistiek 2020: wat met *WikiLeaks*? 9
 Voorbij het cliché: mensen met een handicap 12-13

SERVICE

Tweede uitnodiging VVJ-lidmaatschap in 2011 4
Vademecum Freelancers te krijg 11
 Mediarte: ook voor private omroepjournalisten 14
 Raad voor de Journalistiek over respect voor de privacy 15
 Boeken 16
 Multimedia 17
 Expertendatabank Kansengroepen 20

MENS ACHTER HET NIEUWS

Johan Van Geyte, VVJ-delegee bij *Gazet van Antwerpen* 18

SCHEEF BEKEKEN

5

ONDER EMBARGO

19

De Journalist *Uit de VVJ*

**MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)**

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Poot Printers
Industrialaan 12
Zone maalbeek
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02 467 30 30
Fax 02 463 58 30
www.pootprinters.be

VLAAMSE
VERENIGING VAN
JOURNALISTEN

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

OPROEP

Zoals het past rond deze tijd willen we u het allerbeste wensen. Veel persoonlijk geluk! En in onze sector hangt dat onvermijdelijk ook samen met veel arbeidsvreugde. Minder werkdruk in soms uiterst moeilijke en preciaire omstandigheden zal daar zeker toe bijdragen. En dat de mediadirecties hun journalisten laten werken zoals het hoort, los van allerlei commerciële of andere belangen.

Meteen wil ik een oproep doen: in februari moeten alle leden van de VVJ volgens de statuten een nieuwe raad van bestuur kiezen. De VVJ klinkt soms wat saai, heeft een oubollig imago, maar is een noodzaak. Om uw belangen te verdedigen, service te bieden, een vuist te maken, als organisatie naar buiten te treden, te waken over de rol van de pers in een democratische samenleving, liefst met zoveel mogelijk gezag. En daar hebben we een goed draaiende raad van bestuur voor nodig.

Heel vaak is het roepen in de woestijn en weerstanden overwinnen. Maar de voorbije jaren heeft de VVJ getoond dat ze haar mannetje kan staan bij ontslagen en herstructureringen. Daar heeft de VVJ wel degelijk een belangrijke rol te spelen. Luis in de pels af en toe en gesprekspartner om het noodzakelijke debat aan te zwengelen. We helpen er mee voor dat de erkenning van beroepsjournalisten zo soepel mogelijk verloopt. Er is de Raad voor de Journalistiek die jaar na jaar beter werk aflevert en beter bekend raakt. En we proberen zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de vragen en noden van al die freelancers die elke dag weer moeten vechten om te overleven en tegen schandalige dumpingprijzen moeten werken.

De VVJ doet z'n uiterste best in het besef dat het nooit voldoende zal zijn. Het kan allemaal beter, nieuwe ideeën zijn welkom en dus zeker nieuwe mensen die mee willen zoeken welke richting de VVJ uitmoet. Dat gebeurt allemaal met een klein secretariaat waar een handvol mensen keihard werkt om u zoveel mogelijk te dienen. En daar komt heel wat vrijwilligerswerk bij kijken van leden die zich willen engageren en op wie we kunnen rekenen. Ik wil hier dan ook heel uitdrukkelijk alle bestuursleden danken voor de inzet van de voorbije jaren. En uiteraard Pol Deltour en zijn hele equipe (Lisbeth, Ivan, Marleen) voor hun uitstekende werk.

Ik ben nu al enkele jaren voorzitter en als u dat goed vindt, wil ik er nog een termijn van vier jaar bijdoen. Liefst in een hernieuwde en dynamische raad van bestuur met vooral jongeren en vrouwen, oudere heren zijn er genoeg. We hebben u hard nodig. En zoveel vragen we niet: 10 avonden per jaar, 1 vergadering per maand buiten de vakantie. Waar wacht u op?

Marc Van de Looverbosch
Voorzitter VVJ

WORD OPNIEUW LID VAN DE **VVJ/AVBB** IN 2011

Tweede oproep

Voordelen voor erkende beroepsjournalisten

- Een officiële perskaart die heel wat deuren doet opengaan.
- Dezelfde perskaart verleent je ook materiële voordelen.
- In vele mediahuizen zijn specifieke cao's afgesloten voor beroepsjournalisten. Voor loontrekkende beroepsjournalisten geldt bovendien een aanvullend journalistenpensioen.
- Sinds kort krijg je als beroepsjournalist extra immuniteit tegen de inlichtingendiensten.

Door lid te worden van de VVJ/AVBB

- word je als beroepsjournalist volledig geïnformeerd over je statuut en de voordelen die dit met zich meebrengt. Op het voor VVJ-leden voorbehouden gedeelte van www.journalist.be staat de volledige lijst van voordelen die de perskaart biedt, en hoe daaraan te geraken.
- kun je steeds terecht op het VVJ-secretariaat voor het afdwingen van je rechten en faciliteiten als beroepsjournalist.
- maak je het de VVJ/AVBB mogelijk als beroepsunie te blijven opkomen voor een beter statuut van de beroepsjournalist.

Voordelen van een VVJ/AVBB-lidmaatschap voor alle journalisten

- Informatie via *De Journalist*, www.journalist.be (inclusief de journalistendatabank), de jaarlijkse *JournalistenAgenda* en het *Vademecum voor Zelfstandige Journalisten*
- Individuele service: met alle vragen van administratieve, sociale, juridische of deontologische aard kun je als lid terecht op het secretariaat of bij VVJ-mandatarissen in de mediahuizen.
- Collectieve vertegenwoordiging in de contacten met overheden, mediahuizen en private instanties.

De domeinen waarop de VVJ/AVBB actief is:

- Beroepsstatuut en werkfaciliteiten
- Arbeidsstatuut, sociale bescherming
- Bijzondere aandacht voor freelancers
- Auteursrechten (via de JAM)
- Persvrijheid en beroepsaansprakelijkheid
- Deontologie, zelfregulering (via de Raad voor de Journalistiek)
- Opvang van beginnende journalisten

VVJ-lidgelden en administratiekosten 2011

Bank: 210-0319706-46

Vermeld je erkennings- of lidnummer bij de betaling

Categoriën	€
Beroepsjournalist - lid VVJ/AVBB	115
• Eventueel waarborg autopersplaat	• 40
Beroepsjournalist - geen lid	- 100
- Administratiekost vijfjaarlijkse perskaart	- 50
• Eventueel waarborg autopersplaat	• 65
• Vignet autopersplaat	• 50
Stagiair	80
Persmedewerker	65
Technicus - lid VVJ/AVBB	65
Technicus - geen lid, enkel vignet	15
Docent in de journalistiek	60
Student in de journalistiek	50
Erelid	60

VVJ LAAKT VALSE GREENPEACE-STUDIE

Luc Vanheerentals

Een half jaar na de reeks valse persberichten van het Woestijnvisvehikel *Data Driven*, liet nu ook Greenpeace een fake studie op de Vlaamse pers los.

Greenpeace schreef de studie aanvankelijk toe aan het Spaanse onderzoeksbureau *Garvida+ Consulting*. Dat moest in opdracht van vijftien anonieme internationale bedrijven oplossingen bedenken voor het verkeersvraagstuk in de Brusselse regio. Het resultaat was een reeks groteske voorstellen. Zo moesten de dorpen Zaventem en Machelen verdwijnen en omgevormd worden tot industriegebied. Greenpeace werkte de 'studie' samen met een theatercollectief een jaar lang in stilte uit. Het doel van de campagne, zo bekende de milieuorganisatie nu, was aan te geven "tot waar de huidige logica van het Vlaamse START-plan voor de luchthavenregio zal leiden als die tot het uiterste doorgetrokken wordt".

Een half jaar geleden was het nog Woestijnvis dat via het neponderzoeksbureau *Data Driven* de Vlaamse pers met nepberichten bestookte. Terwijl *Data Driven* haar

berichten naar zowat elke journalist in het land mailde, ging Greenpeace gesofisticeerder tewerk. Op zaterdag 4 december kwam het rapport in de mailbox terecht van enkele journalisten die voor regionale media werken. Tussenschakel was de lokale miliegroep *Sterrebeek 2000*, die meteen haar verontwaardiging erover uitschreeuwde.

De regionale edities van de *Corelio-* en *Persgroepkranten* alsook *Ring-TV* maakten onmiddellijk melding van de heisa. Twee dagen lang fulmineerden burgemeesters, parlementsleden, bedrijfsorganisaties en particulieren tegen de geformuleerde pistes. Ook een Nederlandstalige woordvoerder van *Garvida* werd opgevoerd. Pas na twee dagen maakte

Greenpeace de werkelijke toedracht bekend en belandde de affaire in de nationale media.

Wantrouwen

De VVJ stelt in een mededeling vast "dat opnieuw iemand doelbewust en georchestreerd desinformatie heeft verspreid die pers, publiek en politieke verantwoordelijken lelijk heeft misleid. Het vertrouwen in informatie wordt op die manier structureel ondermijnd." Dat Greenpeace de fake berichtgeving als een actiemiddel inzette, stemt de VVJ niet milder. "Fratsen als deze zetten een rem op de vrije informatiestroom waarvan ook bonafide nieuwsbronnen de dupe zijn." De VVJ roept journalisten op voortaan uiterst voorzichtig om te springen met informatie afkomstig van Greenpeace. "Maar ook in het algemeen is het zaak nog nauwkeuriger te verifiëren wat de herkomst is van informatie die wordt aangebracht."

Met dit grastapijt op de Brusselse ring protesteerde Greenpeace eerder al tegen de inefficiënte verkeersaanpak in de regio. (Foto PW/PhotoNews)

Naar aanleiding van de *Data Driven*-affaire maakte *Febelmar*, de Belgische Federatie van Marktonderzoeksbureaus, een checklist die journalisten moet toelaten de betrouwbaarheid van marktonderzoeken beter na te gaan. *Febelmar* lijst zes essentiële vragen op die redacties zich zouden moeten stellen vooraleer de resultaten van opiniepeilingen over te nemen in berichtgeving. *Febelmar* overkoepelt 31 marktonderzoekbedrijven of 85 procent van de sector. Zie voor de checklist www.journalist.be of www.febelmar.be.

SCHEEF BEKEKEN

"Het wordt tijd dat beleidsmakers ermee ophouden zich te bemoeien met wie allemaal meer in een programma moet en wie minder. We hebben bijvoorbeeld een bruin vermoeden dat politici in de journaals oververtegenwoordigd zijn in verhouding tot hun aandeel van de bevolking. Roodharigen lijken ons dan weer extreem ondervetegenwoordigd. Net als singles, literatuurliefebbers, supporters van *Germinal Beerschot*, kinderloze dertigers, verzamelaars van tuinkabouters, scoutsleiders, mensen met een hernia, personen die langer zijn dan twee meter en vrouwen die graag korte rokjes dragen. Een tv-programma maken is een stiel. Daar moeten buitenstaanders met opgeheven vingertjes zich vooral niet mee bemoeien."

Filip Van Ongevalle in *De Standaard* van 6 december 2010

"In de nieuwe Vlaamse Code voor de Journalistiek staat onafhankelijkheid voorop. Dat is in Nederland niet anders, maar de verhouding tussen journalisten en hun uitgevers is bij ons primair geregeld in redactiestatuten. In België is de onafhankelijke positie van journalisten wat minder stevig verankerd, de uitgever is nog een meneer-in-driedelig-pak die zeggenschap claimt over de redactionele koers."

Henk Blanken, Nederlands journalist en publicist, op zijn weblog www.henkblanken.nl

"Als 'klassiek' journalist zou ik *Julian Assange* een ongelukkig leven kunnen toewensen. De Australische informatieactivist omschrijft mijn beroepsgroep namelijk als een bende tandeloze teckels die aan de leiband liggen van regeringen, geheime diensten en het bedrijfsleven. (...) Toch moeten we de *WikiLeaks*-leider in naam van de vrije meningsuiting in bescherming nemen. Het is onze verdomde plicht als vierde macht om de karaktermoord op zijn persoon aan te klagen; Met de heksenjacht van de voorbije dagen bewerkstelligen onze wereldleiders en het bedrijfsleven precies het tegenovergestelde van wat ze beogen: er zal nog gelekt worden. En nog. En nog. En nog."

Thomas Peeters in *De Tijd* van 10 december 2010

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK OPNIEUW SAMENGESTELD

De Raad voor de Journalistiek is voor een nieuwe periode van vier jaar hersamengesteld. Op de eerste bijeenkomst van 13 januari 2011 worden een voorzitter en ondervoorzitter aangeduid.

VERTEGENWOORDIGERS VAN DE JOURNALISTEN:

Luc DE SMET (omroepjournalist)
 Luc STANDAERT (*Het Belang van Limburg*)
 Frans WAUTERS (bruggepensioneerd journalist)
 Frieda JORIS (*Het Laatste Nieuws*)
 Hubert VAN HUMBECK (*Knack*)
 Louis WEENEN (zelfstandige, voorzitter VJPP)

Plaatsvervangers:

Luc BLYAERT (*Datanews*, ondervoorzitter VJPP)
 Frederik DE SWAEF (hoofdredacteur *Story*)
 Stefaan MICHELSEN (*De Tijd*)
 Tim PAUWELS (*VRT*)
 Frank SCHLOMER (*De Morgen*)
 Marc VAN DE LOOVERBOSCH (*VRT*, voorzitter VVJ)

VERTEGENWOORDIGERS VAN DE DIRECTIES:

Wim CRIEL (*Roularta*)
 Michel DE VINCK (*Photo News*)
 Werner SMEUNINX (*Concentra*)
 Geert STEURBAUT (*Corelio*)
 Bart TURELUREN (UPP)
 Liesbet VRIELEMEN (*VRT*)

Plaatsvervangers:

Patrick LACROIX (VDP)
 Dominique RASKIN (*Sanoma*)
 Karen VAN BRABANT (*De Persgroep*)
 Steven VAN DE RIJT (*Keesing*, voorzitter UPP)
 Koen WAUTERS (*VRT*)
 Jeroen WILS (*VTM*)

TOEGEVOEGDE LEDEN:

Op voordracht van de VVJ:

Eric BREWAEYS (staatsraad Raad van State)
 Astrid RUBBENS (consulente slachtofferhulp)
 Leen UYTERHOEVEN (woordvoerster NMBS-holding)

Plaatsvervangers:

Paul GEERTS (zelfstandig publicist)
 Liliane VERSLUYS (advocate)
 Stefaan WALGRAVE (hoogleraar UA)

Op voordracht van de directies:

Greta BOURGEOIS (em. raadsheer Hof van Cassatie en em. hoogleraar KUL)
 Jan CEULEERS (jurist)
 Guido KNOPS (eredirecteur Koning Boudewijnstichting)
 Plaatsvervangers:
 Pieter KNAPEN (woordvoerder KUL)

FREDERIK DE SWAEF PENDELT VOORTAAN TUSSEN STORY EN DE RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

De 26-jarige Frederik De Swaef volgt Thomas Siffer op als hoofdredacteur van *Story* en *TeVeBlad*. Gelijktijdig treedt hij toe tot de Raad voor de Journalistiek.

De bestuursraad van de VVJ besliste al Frederik De Swaef op te nemen in de Raad voor de Journalistiek voordat hij hoofdredacteur werd. De Swaef: "Ik had mijn kandidatuur gesteld vanuit de vaststelling dat er nog geen journalisten inzitten die werken voor ons type van bladen. Bovendien moet de Raad toch ook de jongere journalisten vertegenwoordigen. Zonder de betrokkenheid van jongeren zal de Raad op termijn een stille dood sterven."

Frederik De Swaef studeerde in 2007 in Gent af als master in de politieke en sociale wetenschappen met specialisatie Belgische politiek. Hij kon meteen aan de slag bij *Story*, dat hij samen met de eveneens pas gearriveerde Thomas Siffer ging herprofilieren. "Ik ben aangenomen om het blad mannelijker en jonger te maken", aldus De Swaef. Concreet stortte hij zich op politieke interviews, maar ook schreef hij over de privé-situaties van BV's. Het nieuws dat Wendy Van Wanten op haar 47e terug zwanger werd, beschouwt hij als zijn belangrijkste primeur *so far*. De herprofilering legde het blad alleszins geen windeieren: de afgelopen vier kwartalen was *Story* het sterkst stijgende weekblad in het land. "De reden is dat wij zowel met lezers als met BV's een vertrouwensband hebben kunnen opbouwen", legt De Swaef uit. "Wij leggen net dat tikkeltje meer respect aan de dag voor journalistieke deontologie dan de concurrentie."

Berichtgeving over het spaaklopen van Pieter Loridons huwelijk joeg op zeker moment 'echtbrekster' Goedele Liekens

in de gordijnen, maar dat bracht Frederik De Swaef niet van zijn stuk. In een opgemerkt opiniestuk dat in juni in *De Standaard* verscheen, zwoer hij dat *Story* de journalistieke basisregels van checken en dubbelchecken nauwgezet volgt. "Niet minstens twee onafhankelijke bronnen? Geen artikel. Geen interview op band? Geen artikel. Geen mogelijkheid tot nalezen? Geen artikel."

Story werd de jongste jaren twee keer voor de rechter gedaagd door verongelijkte BV's, maar telkens vrijgesproken.

Tot dusver bleef het blad mooi buiten schot van de Raad voor Journalistiek, maar dat kan binnenkort veranderen. Voor de Raad loopt momenteel nog de bemiddelingsprocedure die Goedele Liekens heeft aangespannen omdat ze niet gehoord werd over de aantijging dat zij het huwelijk van Loridon op de klippen liet lopen. "Ik wil het graag met haar uitpraten en schuld bekennen als wij ergens over de schreef zijn gegaan", zegt De Swaef. "Maar ik wil ook dat ze naar onze argumenten luistert."

De Swaef vindt de Raad voor Journalistiek hoe dan ook "een zeer belangrijk orgaan". "Het geeft de mensen een middel om protest aan te tekenen tegen een journalist, zonder dat dit meteen in een juridisch steekspel uitmondt. Dat heeft voor beide partijen voordelen. Als je als journalist een fout hebt gemaakt, is dit de geschikte plaats om dat recht te zetten. Maakte je echter geen fout, dan kan de Raad de klager uitleggen waarom de berichtgeving correct was."

(LV)

(Foto Tim De Backer)

MEDIAMINISTER LIETEN (SP.A): 'NIEUWSDIENST IS KLOPPEND HART VAN VRT'

Luc Vanheerentals

Kansen voor jongeren, meer aandacht voor buitenlandberichtgeving en onderzoeksjournalistiek, en een blijvende aanwezigheid op het internet. Ziedaar enkele krachtlijnen die Vlaams minister van Media Ingrid Lieten (sp-a) ontwikkelt in een visienota over de VRT.

Voor Lieten moet de VRT met een onafhankelijk en diepgravend aanbod van nieuws- en duidingsprogramma's blijven bijdragen aan een democratische, pluralistische en verdraagzame samenleving. Daartoe zijn ook goede arbeidsvoorwaarden nodig, staat in de visienota. Die maken nu eenmaal goede journalistiek mogelijk.

Een bijzonder aandachtspunt is voor Lieten dat jonge journalisten voldoende kansen krijgen om expertise op te bouwen. Daarnaast pleit ze voor een juiste balans tussen kwaliteit en snelheid. Snelheid mag nooit ten koste gaan van juiste informatie en genuanceerde beeldvorming, wordt gezegd. Lieten roept de VRT in dat verband op om aan 'zelfreflectie' te doen over de inhoud en aanpak van nieuws- en duidingsprogramma's.

De minister vraagt daarnaast ook structureel meer aandacht voor buitenlandberichtgeving en voor wat leeft in de andere taalgemeenschappen van het land. Inzake onderzoeksjour-

nalistiek moet de VRT de sterke traditie die ze had in ere herstellen. "Juist hier moet de VRT haar rol als publieke omroep in het Vlaamse medialandschap opnemen."

Tot slot moet een kwalitatief hoogstaande en eigentijdse publieke omroep zich wel degelijk op alle mediaplatformen kunnen bewegen. Lieten is zich daarbij goed bewust van de gevoeligheden van andere mediaspelers, en daarom breekt ze tevens een lans voor samenwerking. De nieuwe beheersovereenkomst moet alleszins duidelijker omschrijven "wat we van de VRT willen op het vlak van nieuwe media". Hoe dan ook ziet de Mediaminister de VRT-internetsites als een essentieel onderdeel van de publieke omroepopdracht. Bovendien is ze ervan overtuigd dat die websites veeleer 'sectorstimulerend' werken dan 'marktversturend'. Zo bekijkt driekwart van de bezoekers van *dereactie.be* ook andere nieuwssites.

OOK SECTORRAAD MEDIA VINDT NIEUWS EN DUIDING PRIORITAIRE OPDRACHT VRT

Nieuws en duiding is de absoluut prioritaire opdracht voor de VRT. Dat stelt de Sectorraad voor de Media, het officiële Vlaamse adviesorgaan waarin alle mediasectoren vertegenwoordigd zijn, in zijn advies over de nieuwe beheersovereenkomst voor de openbare omroep.

De huidige beheersovereenkomst 2007-2011 bevat een loutere opsomming van prioriteiten die de VRT heeft: "nieuws en informatie, cultuur, sport, kennis en wetenschap (educatie), Vlaamse identiteit (fictie, documentaires en muziek van eigen bodem), ontspanning". Voor de nieuwe beheersovereenkomst stelt de Sectorraad een duidelijke rangorde voor. Nieuws en duiding moet daarbij op de eerste plaats komen, gevolgd door cultuur, kennis en wetenschap/educatie, ontspanning en tot slot sport. De raad vraagt de VRT dat "de meer of mindere mate van prioriteit" zich vertaalt "in een mix van uitzending in *prime time*, besteding van middelen en personeel, mate van zichtbaarheid voor de kijker...".

De Sectorraad vraagt investeringen in zowel meer laagdrempelige, toegankelijke en verstaanbare informatie voor een breed publiek als in meer diepgravende informatie en duiding. Ook onderzoeksjournalistiek moet weer meer kansen krijgen. De VRT moet in haar algemene informatieopdracht zoeken naar een balans tussen kwaliteit en bereik. "Voor nieuws en duiding geldt echter dat kwaliteit duidelijk doorslaggevend is boven bereik."

Websites kunnen de televisie- en radioprogramma's op een directe manier ondersteunen, zeker wanneer ze interessante achtergrondinformatie bieden. Websites kunnen tevens de betrokkenheid van jongeren vergroten en interactiviteit en

participatie intensifiëren. Over de concrete uitwerking van een en ander bereikte de Sectorraad geen consensus. De meerderheid heeft dan wel geen probleem met de bestaande situatie, maar dagbladuitgevers en commerciële omroepen pleiten voor een drastische inperking van *dereactie.be* en *sporza.be* wegens hun vermeende marktversturend karakter. Zij willen het online-nieuws van de VRT beperken tot een link naar het journaal en het apart klikbaar maken van items. In het algemeen pleit de Sectorraad nog voor een stabiel financieel kader voor de VRT. "In tijden van crisis mag de openbare omroep niet dubbel geraakt worden. Als er minder inkomsten mogelijk zijn uit de markt, dan is het aan de overheid om ervoor te zorgen dat hij over voldoende middelen blijft beschikken om zijn opdracht uit te voeren." De raad roept tot slot op om na te denken over andere inkomstenbronnen voor de VRT, bijvoorbeeld via de distributeurs.

(LV)

IPS VERSLAAT 15 JAAR BUITENLAND IN VLAANDEREN

Gonnie Put

De redactie van het internationale nieuwsagentschap IPS in Brussel bestaat 15 jaar. Een gesprek met coördinator Peter Dhondt.

Precies 15 jaar levert IPS-Vlaanderen vanuit Brussel buitenlands nieuws aan media in Vlaanderen en Nederland. Ondanks forse besparingen bij zowat alle Vlaamse media, weet het kleine nieuwsagentschap goed stand te houden. De klanten waaronder het aanbod van een zestal berichten per dag. De voornaamste afnemers zijn de kranten en websites van de Persgroep en Concentra, een reeks regionale kranten in Nederland en gespecialiseerde bladen en websites in de Lage Landen.

Hoe is jullie nieuwsaanbod doorheen de jaren veranderd?

Coördinator Peter Dhondt: "Vroeger spitte IPS zich vooral toe op nieuws van ontwikkelingslanden. Maar die berichtgeving werd almaar meer als marginaal beschouwd. Daarom hebben we nu oog voor grotere trends die zowel hier als in de landen van het Zuiden spelen. De IPS-correspondenten krijgen de opdracht om hun berichten zoveel mogelijk te laten aansluiten bij *global issues* als duurzame ontwikkeling of internationalisering van de economie. Net die thema's zijn relevant voor een ruim publiek."

Wat is de belangrijkste meerwaarde van IPS?

"IPS brengt het volledige verhaal en dat vanuit het standpunt van het Zuiden. Terwijl traditionele nieuwsleveranciers vooral de stem van de machthebbers laten horen, geven IPS-journalisten ook de mening van burgers, ngo's en vakbonden weer. Zo besteedt IPS op de klimaatop in het Mexicaanse Cancun veel aandacht aan opinies uit ontwikkelingslanden."

Is daar bij onze media voldoende interesse voor?

"Absoluut. Het dagblad *Metro* koos in 2000 heel bewust voor IPS. De redenering van *Metro* was dat ze bij ons nieuws konden halen dat andere kranten niet brachten. Een nieuwe grote afnemer zijn de websites van de kranten van de Persgroep. *Het Laatste Nieuws* en *De Morgen* hebben *Planet Watch*, een aparte rubriek met veel buitenlands nieuws over milieuthema's als biodiversiteit en klimaatverandering. Dagelijks telt *Planet Watch* op de site van *Het Laatste Nieuws* meer dan 40.000 bezoekers. Ook internationaal heeft IPS grote afnemers. De interneteditie van de Britse krant *The Guardian* en de *Huffington Post*, de grootste blogsite in de VS, zijn twee voorbeelden."

De komst van het internet blijkt voor IPS vooral een zegen?

"Theoretisch heeft iedereen de mogelijkheid om via internet buitenlands nieuws te garen maar vaak ontbreken de tijd, de middelen en de kennis. Meer dan vroeger moeten buitenlandjournalisten in een bepaald stramien werken waardoor het moeilijk wordt om aan evenwichtige berichtgeving te doen. Zij moeten vaak buitenlandse berichten uitvergroten. Denk maar aan de bevrijding van de mijnwerkers in Chili in oktober dit jaar of aan de verkiezingen in de VS. Veel ruimte om ander buitenlands nieuws te garen is er niet langer. Een nieuwsbron als IPS met zijn netwerk van meer dan 400 journalisten in 150 landen is dan een nuttige aanvulling."

Hoe ziet u IPS de volgende 15 jaar evolueren?

"Ik zie drie werkpunten. IPS levert sinds kort fotomateriaal dat voorlopig nauwelijks wordt gebruikt. Verder willen we meer thema's aansnijden waarin de wisselwerking tussen de landen in het Zuiden en Europa aan bod komt, zoals migratie. Ten slotte willen we meer berichten schrijven die onze lezers direct aanspreken. Maar dat vraagt bijkomende middelen. Een goed voorbeeld is nieuws over Tractebel. Dat bedrijf is in ons land gevestigd maar actief in Latijns-Amerika, Azië en Oost-Europa. IPS zou graag uitzoeken wat het aandeel van zo'n bedrijf is in grote projecten ginder en of we de firma ter verantwoording moeten roepen."

Zal buitenlands nieuws in de toekomst nog meer evolueren naar een nicheproduct?

"Traditionele media hebben begrepen dat ze ook voor kleinere niches nieuws moeten brengen. Uitgevers ontdekken mogelijkheden om daarmee geld te verdienen. Ik geloof dat diepgravend buitenlands nieuws almaar meer bestemd is voor een nichepubliek maar ik geloof niet dat het

gaat verdwijnen. Dat betekent dat er voor IPS altijd kansen zullen zijn. Een aanzienlijk deel van onze inkomsten in België komt overigens uit subsidies van de Vlaamse Gemeenschap, terwijl IPS internationaal kan rekenen op verscheidene grote donoren. Dat stelt ons in staat om kwaliteitsvolle informatie te blijven leveren, zelfs als de markt daar niet veel geld voor veilt heeft."

www.ipsnews.be

Peter Dhondt: 'Diepgravend buitenlands nieuws is almaar meer bestemd voor een nichepubliek maar zal nooit verdwijnen.'

WAAROM TRADITIONELE JOURNALISTEN WIKILEAKS MOETEN STEUNEN

Pol Deltour

WikiLeaks mag dan nog altijd geen integraal journalistiek product zijn, de klokkenluiderssite is wel degelijk journalistiek bezig en bovendien journalistiek uiterst relevant. Die vrijbuiters van een Assange verdient dan ook alle journalistieke steun, ook vanwege de traditionele nieuws-media.

Sommige journalisten hebben het nog altijd knap lastig met WikiLeaks. Want wat Julian Assange doet, is toch geen échte journalistiek? Wat is de journalistieke meerwaarde van zomaar wat karrenvrachten documenten op het net gooien? Waar zit hem bovendien de ethische reflex, als blijkt dat sommige documenten mensenlevens in gevaar kunnen brengen of oorlogsoperaties kunnen dwarsbomen?

Op de koop toe heeft de Australiër het zelf ook niet echt op de traditionele media begrepen. Herhaaldelijk schold hij hen in het verleden uit voor tandenloze schootshondjes, die hun roeping van waakhond van de democratie allerminst nog waarmaken. En dan schijnt die Assange ook nog eens een moeilijke mens te zijn – getuige daarvan de perikelen voor *sexual harassment* die hij in Zweden ondervindt. In die omstandigheden verwondert het niet helemaal dat de empathie voor Assange langs journalistiekant niet grenzeloos is.

Het is niet omdat WikiLeaks geen traditioneel nieuwsmedium is, dat het niet journalistiek bezig is. Oké, veel journalistieke verwerking van het oneindige bronnenmateriaal komt er niet bij kijken, maar de loutere overname van politiek relevante documenten levert op zich ook al een behoorlijke dosis informatieve meerwaarde op. Met dank aan de digitale revolutie. Die maakt het nu eenmaal mogelijk dat informatiebronnen – klokkenluiders inclusief – rechtstreeks publiek gaan. Overigens publiceren ook meer en meer klassieke journalisten authentiek materiaal online.

Op zijn minst verdienen de WikiLeaks-onthullers de status van researchjournalist. Journalisten die informatie bijeenrapen om collega-verslaggevers toe te laten hun deel van het werk te doen. Assange erkent overigens meer en meer die beperkte rol. Zo werden de 250.000 laatst gepubliceerde Amerikaanse diplomatieke telexen enkele weken op voorhand bezorgd aan vijf gereputeerde kranten: *The New York Times*, *The Guardian*, *El País*, *Le Monde* en *Der Spiegel*. Hen kwam het toe, met de professionele en deskundige journalisten op hun redacties, om het materiaal uit te pluizen en er het 'nieuws' uit te halen. Essentieel werk, ongetwijfeld, maar dat niet mogelijk zou zijn geweest zonder de voorafgaande research van WikiLeaks. Research die overigens bijzonder relevant materiaal heeft bovengehaald. Elk van ons is wel degelijk weer wat wijzer geworden van de jongste onthullingen over zowel politieke als economische machthebbers.

Bronnenbescherming

De kwestie is alleszins bijzonder actueel. Meer en meer lijkt het erop dat overheden overal ter wereld uitwegen zoeken om de bescherming die de persvrijheid biedt niet te moeten toepassen op WikiLeaks. Het argument: dit is geen echte journalistiek, want het gaat om een louter technische reproductie van materiaal en geen creatieve bewerking ervan.

Ook de Belgische justitie broedt ernstig op deze denkpiste om klokkenluiders niet de bescherming te moeten geven die het mediarecht bepaalt. Zo zouden Assange & Co. ook niet van de Belgische wetgeving op het bronnengeheim kunnen genieten. Wat politie- en inlichtingendiensten moet toelaten naar believen hun doen en laten te volgen en al hun communicaties te onderscheppen.

Die visie snijdt geen hout. Wat WikiLeaks doet valt wel degelijk onder de noemer 'journalistiek'. En verdient bijgevolg alle bescherming die de mediawetgeving biedt. Ook in hun eigen belang zijn traditionele journalisten zich best bewust van de inzet. Als de visie school maakt dat enkel 'creatieve' journalisten (bronnen)bescherming verdienen, riskeren we allemaal in een veel minder vrij persklimaat wakker te worden.

Wie A zegt moet B zeggen. Als we WikiLeaks beschouwen als journalistiek – en de site ook alle wettelijke bescherming gunnen die journalisten toekomt, dan mogen we van Assange & Co. omgekeerd verwachten dat ze de journalistieke beroepsregels inachtnemen. Dat wil zeggen: hun publicaties telkens opnieuw afwegen aan de persoonlijke veiligheid en privacy van mensen die worden genoemd en – ook al ligt de afweging hier weer een stuk moeilijker – aan de nationale veiligheid van een land.

In het verleden getuigde WikiLeaks niet altijd van de gepaste schroom op dit vlak. Getuige daarvan de 'Belgische' publicatie van het onbewerkte dossier-Dutroux. Namen en toenames van al lang buiten verdenking geplaatste figuren inclusief. Toch lijkt het erop dat Assange zich almaar meer bewust wordt van de noodzakelijke deontologische afwegingen. Het was voor hem nog een reden om met zijn laatste megabestand van vertrouwelijke documenten eerst nog eens langs enkele professionele nieuwsredacties langs te lopen.

Overigens blijft het zaak om de deontologische lat niet te hoog te leggen. Zo kan het nooit de bedoeling zijn publicaties tegen te houden louter voor het diplomatieke gemak van nationale regeringen. Of – dichterbij huis – enkel maar om partijen toe te laten een regering te vormen. Daarvoor is het recht op informatie echt wel te gewichtig.

Manifestanten betuigen hun steun aan de gearresteerde Julian Assange in Londen op 14 december. (Foto Epa/Belga)

Aad van Maanen schetst de Antwerpse beginjaren van de Belgische persbond

ALTIJD VOOR 'T NUT VAN 'T ALGEMEEN

Lukas De Vos

Het is wrang dat op het ogenblik dat de beroepsbond van journalisten 125 jaar bestaat, de Vlaamse regering de doodslok luidt over het IPV (Internationaal Pershuis Vlaanderen) als journalistiek trefpunt in Antwerpen. Het is nog wranger vast te stellen dat de idealen die de stichters van de Bond der Belgische Drukkers (BBD) voor ogen stonden, dagelijks de nek worden omgewrongen door leden van 't gild zelf.

Wie de pas verschenen historische reportage van Aad van Maanen doorneemt, beseft al gauw dat geld en machtsstreven de oorspronkelijke solidariteit onder journalisten hebben geknakt. Aad Van Maanen heeft recht van spreken: hij werkte vele jaren voor Belga en was een tijdlang secretaris van de VVJ-afdeling Antwerpen-Limburg. Zijn boek *Een kans gemist om te zwijgen* schetst op ontwapenende manier de voorgeschiedenis van de vakgroep die zich vandaag de erfgenaam noemt van de BBD.

Het is goed dat een aangespoelde de geschiedenis van onze bond beschrijft. Het getuigt zelfs van historische rechtvaardigheid. In 1885, ten tijde van de Wereldtentoonstelling in Antwerpen, werkten twee comités voor de opvang van collega's in de journalistiek. Voor de mensen van eigen bodem was dat vooral August Snieders, als romancier de evenknie van Hendrik Conscience en als journalist de spreekbuis van het katholiek-conservatieve *Handelsblad*. Voor de Belgische pers werd de kar getrokken door – de uiteraard Franstalige – Arthur Goemaere van het liberaal-vrijzinnige *Le Précurseur*. Snieders was net als van Maanen een ere-Belg. Geboren in Bladel, werd hij Belg uit verdienste tijdens de 'grote naturalisatie' in 1887. Ook van Maanen is een geannexeerde Nederlander, hij stamt uit Rotterdam.

Van Maanen heeft niet de pretentie aan contextuele duiding te doen, maar toch laat hij blijken hoe de wereld eruit zag en zich ontwikkelde bij de stichting van de bond der journalisten. Dat waren trouwens allen dagbladschrijvers; andere media waren toen nog niet voorhanden. Het perspectief van de BBD was vooral sociaal: de oprichting van een hulp- en pensioenkas, een soepele verhouding met overheid en vervoersbedrijven, de bescherming van het beroep en een goede wetgeving over persmisdrijven. Het valt op hoe actueel het verhaal van ruim een eeuw geleden blijft. De pensioenkassen zijn zo goed als opgedoekt, maar de treinvoordelen bestaan nog, de perskaart wordt hogelijk gewaardeerd (ze is bijvoorbeeld exclusief in de parlementen), in 2005 nog kregen de journalisten hun bronnenbescherming wettelijk verankerd.

Anno 1886

Van Maanen maakt een horizontale uitsnijding van het jaar 1886. Hij gaat na welke kranten er bestonden (die waren overwegend Franstalig), welke tijdschriften cultureel strijdvaardig of commercieel nuttig waren, hoe de tweestrijd tussen liberalen en katholieken verkleurd werd door de opkomst van het socialisme. Een kernhoofdstuk, dat veel meer loslaat dan de auteur beoogt, betreft de verslaggeving over *Het Oproer in het Walenland*. Onvoorstelbaar hoe een uit de hand gelopen staking van mijnwerkers hedendaags oogt: 28 doden, een weifelende overheid, juridische repressie en een scheidslijn tussen ondernemers en dompelaars. Zwartberg 1966 is nooit veraf en GM-Opel ligt nog meer in het geheugen. Richtinggevend is de veroordeling van Alfred Defuisseaux (auteur van de *Cathéchisme du Peuple*) en vooral die van Edward Anseele. Beschuldigd van majesteitsschennis werd de rode voorman uiteindelijk tot de minimumstraf van zes maand veroordeeld. Voor een 'drukkersmisdrijf': hij had de gewapende orde opgeroepen om niet te schieten op betogers.

1886 werd door nog veel meer thema's beheerst die appelleren aan de hedendaagse onbehaaglijkheid: het bronnengeheim, de vrije verkoop van publicaties, het nut van buitenlands nieuws, de acute rol van het protectionisme, het geld voor vrije scholen en kerken, de achterstelling van *het Vlaams* en de uitholling van de taalwetten, de gemeentelijke autonomie, *la liberté du père de famille* inzake taalgebruik. Het lijkt wel of 1886 zich vandaag voordoet. Van Maanen doet dat bijna terloops af in zijn boek, dat op zijn best een nuttig, schematisch jaarverslag is, maar vaak de vorm aanneemt van wat cumulatieve Belgaberichten. We leren de leidende journalisten kennen, de strekking van de bladen, de wederwaardigheden van de uitgevers. Maar het is moeilijk lijnen te leggen naar heden en verleden. Toegegeven, Aad Van Maanen heeft zich ingedekt. Het gaat om "geen politieke geschiedenis", wel om "een journalistieke benadering van een periode in de journalistiek". Kan

Aad van Maanen stelde zijn boek op 25 november voor in het IPV. Daar waren ook ereburgemeester Bob Cools, schepen Marc van Peel en gedeputeerde Marc Wellens, drie politici met wie de auteur veel contact had tijdens de jaren dat hij als stadsverslaggever voor Belga actief was in Antwerpen. (Foto Marga Herlé)

ik inkomen. Maar dan dienen wel enkele slordigheden weg-gewerkt. Ik heb het niet over storende zetfouten (zoals op pagina's 46-7 en 113-4) of herhalingen (de gedenkplaat voor Goemaere), in de hand gewerkt door de intentie om elke titel, elke schrijver, elke biografie apart te behandelen. Ik heb het wel over de moeilijke beheersing van plaatsnamen. Zo is er niks verkeerd met Hoei, Heist-op-den-Berg en Sint-Gillis, en is Mardi Gras hier te lande niet gewoon Vastenavond? Soms zijn gegevens ook tegenstrijdig: ik begrijp moeilijk hoe *Het Antwerpsch Toneel*, gesticht in 1884, in 1886 aan zijn vierde jaargang begint. Of hoe de zoon van Goemaere nu eens Axel (pagina 156) en dan weer Alex heet (pagina 153), of nog hoe Pels plots Prues kan zijn (pagina 193).

Solidariteit

Liever onthoud ik de blijvende bekommernissen van de echte journalist, zoals die in dit boek mooi worden uitgelijnd. Solidariteit met de collega's, zoals met Lodewijk Mauw toen die niet werd uitgenodigd op de inhuldiging van het standbeeld van Leopold II. Onverzettelijkheid jegens de kapitaalverstrekker ook, zoals tot uiting kwam bij de uitstap van Gressin-Dumoulin naar *L'Opinion* toen *L'Escaut* in katholiek vaarwater terechtkwam. De genuanceerde discussie over anarchisten en socialisten tijdens het Waalse oproer. Fascinerend om te zien hoe het recente verleden nog altijd de agenda van vandaag bepaalt: schoolvetes, minderheden, politiegeweld, de tegenstelling solidariteit-klassenstrijd, de liberale strekkingen (democratisch tegenover doctrinair), het politiek gekonkel (de niet-benoeming van De Mont vindt zijn echo in de oprichting van de Arkprijs), het nut van eigen verslaggevers, de straatgetuigenissen... Even actueel is de veroordeling door *De Kleine Gazet* van de sensatiezucht –

toen al! "Terwijl reporters ons uur per uur de minste feiten der Luiksche arbeidersbeweeging overseinen en ons geen gebroken ruit, geen gestruikeld paard, geen ronder der burgerwacht sparen, is het niet van belang ontbloom het karakter van het oproer te onderzoeken" (pagina 127).

Juist in die details komt *Een kans gemist om te zwijgen* echt tot leven. Dat de pers in Antwerpen vorm kreeg, mag niet verwonderen. Het is de bakermat van de drukpers (Abraham Verhoeven met zijn *Nieuwe Tijdinghen* uit 1605). Maar ook nu weer geldt: "Of het waar is zal de toekomst leren". Want de stichting van de BBD gebeurde eigenlijk op drie data: op 8 november 1885 werd 'ja' gezegd aan het initiatief; op 31 januari 1886 werd besloten om een persbond te stichten; en op 1 november 1886 volgde de formele oprichting. Aad van Maanen heeft het zekere voor het onzekere genomen: zijn boek heeft als uitgavedatum 2011,

hoewel het in november 2010 werd uitgebracht. Dichterlijke vrijheid? Of toch op veilig gespeeld naar 31 januari?

Aad Van Maanen

Een kans gemist om te zwijgen. De Antwerpse Pers in 1886

IPV Antwerpen, 2011

237 blz., ISBN 978 90 8162 540 1

Geïnteresseerden kunnen gratis een exemplaar van het boek ophalen bij Aad van Maanen, De Fourneaustraat 33, Berchem/Antwerpen.

Of ze kunnen een gratis exemplaar (ook zonder verzendingskosten) aanvragen op het VVJ-secretariaat, info@journalist.be.

Vademecum voor freelancers

Het **Vademecum voor zelfstandige journalisten** is weer helemaal bij de tijd gebracht. Dat konden VVJ-leden al merken op onze website www.journalist.be. Maar nu is het vademecum ook weer in boekvorm gedrukt. En wat meer is: dankzij drie sponsors kunnen we de zelfstandigen onder de VVJ-leden gratis een exemplaar aanbieden.

Wat moet u hiervoor doen? Stuur ons een mailtje (info@journalist.be) met in het onderwerpveld: **Vademecum 2010**, en in de mail zelf: uw naam, uw erkenningsnummer of VVJ-nummer en het adres waar het handboek naartoe moet worden gestuurd.

Niet-leden kunnen het vademecum bestellen bij de VVJ of bij de uitgever (info@mijnwetboek.be) à rato van € 50,00 per exemplaar.

Het VVJ-secretariaat

Vorbij het cliché (2): MENSEN MET EEN HAN

HET VERSCHIL TUSSEN EEN HANDICAP HEBBEN EN

Een zonnige zaterdagochtend in Hasselt, eind november. Op uitnodiging van de vzw GRIP, wat staat voor *Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap*, volg ik een workshop 'handicap en media'. De gelijkemansorganisatie ervoer dat journalisten soms lichtzinnig omgaan met hoe ze personen met een handicap neerzetten, en bedacht een originele methode om het tijt te keren. GRIP lanceerde de website www.handiwatch.be. De site oogt nu nog rustig maar moet op termijn een bruisend forum worden waar mensen met of zonder handicap de berichtgeving over handicaps bespreken. Het doel van de cursus die ik vandaag volg, is de deelnemers leren waar je op moet letten bij het analyseren van media. Men wil uitleggen hoe je kan kijken in het hoofd van de betrokken journalist, waarom hij welke keuzes heeft gemaakt, en hoe je vervolgens kan verwoorden wat beter had gekund. Een cursus lezersbrieven schrijven dus, ik wist niet dat het bestond.

"We gaan ons niet profileren als eeuwige klagers", vertelt de docent in zijn inleiding. "Het is net zo goed de bedoeling om journalisten een bemoedigende mail te sturen wanneer ze het wel goed doen. Ideaal zou zijn als elk van jullie, wanneer er iets over mensen met handicap verschijnt in de pers, daarover je commentaar post op *Handiwatch*. Kritisch als het moet, met humor en zelfrelativering als het kan. Wij zorgen dat de journalist een link naar de commentaar krijgt toegestuurd."

De deelnemers van de workshop stellen zich kort voor. Ieder vermeldt tersluiks zijn of haar handicap. Ik heb er geen, en ben in deze groep daardoor een uitzondering. Het voorhouden van de spiegel kan beginnen.

Wat stoort je het meest aan het beeld dat de media brengen van mensen met een handicap, is de opwarmer van de workshop. "Dat ze te beklagen zijn. Dat ze zielig zijn. Dat we er medelijden mee moeten hebben", luiden de eerste drie antwoorden. De ergernis over de larmoyante beeldvorming rond gehandicapten, die volgens mensen die erop letten blijkbaar gemeengoed is, zit diep. Men vreest ook de gevolgen van het beeld als weerloos slachtoffer. Een man met een Maaslands accent vertelt een voorval dat hem laatst erg verontrustte: "Ik sprak met een stagiaire die in een instelling stond voor mensen met een mentale handicap. Ik vroeg haar waarom ze dit studeerde. 'Omdat je van die mensen

zoveel liefde terugkrijgt, ze zijn altijd goed gezind', was haar antwoord. Aan die woorden merkte ik dat het meisje onmogelijk lang aan de slag kon zijn. Haar staat een hard ontwaken te wachten want geen enkel mens is altijd dankbaar of vrolijk, ook niet iemand die toevallig het Syndroom

van Down heeft. Wanneer ik kranten lees, begrijp ik nochtans hoe ze aan dat beeld komt."

De docent illustreert prompt met een aantal voorbeelden. Je zou er inderdaad tranen van in de ogen krijgen, hoe zielig, machteloos en dus ook eenzijdig personen met een handicap worden afgeschilderd in de pers. Rondom mij aan de cursus-tafel zitten mondige, verstandige mensen die dat duidelijk niet smaken. Het andere uiterste wekt al evenveel ergernis, en komt bijna evenveel voor als het slachtofferbeeld: gehandicapten die worden opgehemeld als superhelden. Maar de hosanna-verhalen over hoe je met wilskracht alles kan bereiken, hebben soms onverwachte neveneffecten. Zo kreeg een rolstoeler ten tijde van het televisieprogramma *Vorbij de Grens* te horen: "Die mensen konden met hun rolstoel een vulkaan beklimmen, en jij zou nog niet over die drempel geraken?" De nuance lijkt soms zoek als het over personen met een handicap gaat, het cliché regeert. De vrijwilligers van Handiwatch zijn vast van plan om de mediaprofessionals daar gedurig op te wijzen.

Minder of anders

Mogelijk is twee zinnen geleden het wat ongewone woord 'rolstoeler' u opgevallen. Het brengt ons bij de nijpende kwestie van de terminologie. De docent toont in de workshop een fragment uit het afgevoerde tv-programma *De Oplossing* waarin voormalig VTM-journalist Marc Dupain een gast aankondigt die "aan de rolstoel gekluisterd zit". Een zucht van verontwaardiging waait door de zaal. "Journalisten beseffen niet wat zulke woorden met ons doen. *Aan de rolstoel gekluisterd!* Alsof mijn leven enkel uit treurnis en lijden bestaat", zegt een rolstoelgebruiker. Toch pleiten de deelnemers van de cursus zelf voor redelijkheid wanneer het

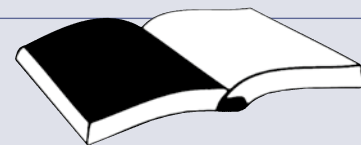
over terminologie gaat. Termen die tien jaar geleden politiek incorrect waren, zijn dat ondertussen soms niet meer, en zelfs de mensen over wie het gaat, kunnen niet meer volgen. De deelnemers van de workshop spreken zelf het vaakst over 'gehandicapt' of 'een gehandicapte'. 'Mindervalide' en 'andersvalide' worden niet geapprecieerd, omdat ze nadruk leggen op een vermeend 'minder' of 'anders' zijn. De docent vertelt dat 'mensen met een handicap' tegenwoordig de voorkeur geniet en dat het ook beter is om te zeggen dat iemand een handicap *heeft* dan dat hij of zij gehandicapt *is*. Het

werkwoord *zijn* reduceert iemand taalkundig tot zijn of haar handicap, alsof men naast dit ene aspect niet nog een heleboel andere persoonskenmerken heeft.

De semantische discussie wordt afgerond door een man zonder zichtbare handicap. Met de rake oneliner "niet hoe

Te weinig worden gehandicapten in beeld gebracht als mens zoals iedereen. (Foto PhotoNews)

GEHANDICAPT ZIJN

Jef Van Baelen

je me benoemt is voor mij belangrijk, wel hoe je over me denkt”, legt hij iedereen het zwijgen op. Zijn buurman houdt een vurig pleidooi voor meer gehandicapten in de media, zonder dat de reportage over hun handicap gaat. Hij zegt dat hij het beeld van de gehandicapte als mens zoals ieder ander, haast nooit tegenkomt. Een recent onderzoek van de KULeuven en het Elektronisch Nieuwsarchief geeft hem gelijk. Van de 40.264 nieuwsitems uit de journaals van VRT en VTM in 2007, 2008 en 2009, kwam slechts in 0,15 procent een spreker met een zichtbare handicap aan bod. Dat is een sterke ondervertegenwoordiging, want naargelang van de definitie heeft 2 tot 10 procent van de Vlaamse bevolking een handicap of een chronische ziekte. In 80 procent van de nieuwsberichten waarin een actor met een handicap voorkwam, stond die handicap centraal in de berichtgeving.

De vzw GRIP wil dat graag doorbreken en spoort de cursisten aan om zelf naar de media te stappen. Méér in beeld komen, het is belangrijk om evenwichtiger te worden geportretteerd. Maar dat zoiets niet vanzelfsprekend is, blijkt in de nabespreking. Vlak na de workshop neemt een welbespraakte jongeman in een rolstoel mij even apart. “Ik krijg zowat wekelijks de vraag van journalisten om ergens over te getuigen”, zegt hij terwijl hij zijn assistentiehond aait. “Maar ik ben daarmee gestopt, ik vind het erg vervelend om keer op keer te worden afgeschilderd als zwak of zielig, of als de held in een *feel-goodmovie* waarvan ik zelf niet wist dat ik erin meespeelde. In het gesprek sta ik gerust mijn mannetje, ik let er op dat ik zeker niet in een van de clichérollen verval, maar na de montage of het herschrijven schiet daar niet veel meer van

over. Weet jij hoe ik toch de controle kan houden? Ik wil echt niet de *posterboy* zijn van een beeld over gehandicapten waar ik het zelf hoegenaamd niet mee eens ben.”

Tja, wat zeg je daarop? “Hopen dat je een correcte journalist tegenkomt”, stamel ik. “De meesten menen het wel goed.” Waarop de jongeman besluit liever niet meer met de pers te praten, het risico is hem te groot. Het toont dat journalisten nog werk hebben, deze mensen hebben niet het gevoel dat er fair en evenwichtig over hen bericht wordt. GRIP geeft trouwens regelmatig mediatraining aan personen met een handicap. Lees zeker ook de tips ‘om een interview zonder al te veel kleerscheuren te overleven’ op de *Handiwatch-site*, want die vertellen veel. Er worden onder meer journalisten-trucs uit de doeken gedaan, met verbale slimmigheidjes om die te counteren. Het gaat een beetje de verkeerde kant uit wanneer belangengroepen richtlijnen uitschrijven om journalisten te benaderen, als waren we een gevaarlijke diersoort. Om de kloof tussen schrijver en onderwerp te dichten bracht GRIP een handboek uit dat medi makers leert hoe correct en evenwichtig te berichten over personen met een handicap. Sinds december valt het zeventien pagina’s tellende document te downloaden op hun website.

Nuttige links:

Team Gelijke Kansen: www.gelijkekansen.be
 Grip VZW: www.handiwatch.be
 Expertendatabank: www.expertendatabank.be
 BBC-site over handicaps: www.bbc.co.uk/ouch

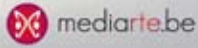
Tips voor goed gebruik:

- Focus niet te veel op de handicap. Zo dreig je het zoveelste medische of tragische verhaal te brengen.
- Besef dat je mogelijk onbewust van een beeld vertrekt dat een self-fulfilling prophecy kan worden. Verrassende vragen of invalshoeken voorkomen dat.
- Toon gewone mensen in een gewone context, met diverse interesses, bezigheden en levensstijlen. Als journalist probeer je de werkelijkheid weer te geven. Dit is de werkelijkheid.
- Medelijden is niet nodig, overdreven heroiek evenmin.
- Geef het woord niet alleen aan experts. Mensen met een handicap kunnen voor zichzelf spreken.
- Laat mensen met een handicap eens aan bod komen in een context die niets met hun handicap te maken heeft.
- Vermeld dezelfde gegevens die je ook zou vermelden als het niet over iemand met een handicap zou gaan. Bijvoorbeeld waar de persoon werkt en of hij of zij kinderen heeft.
- Zorg dat de terminologie niet te betuttelend is. Gebruik formuleringen die gelijkwaardigheid uitdrukken.
- Ga er niet te gemakkelijk van uit dat de kijkers, lezers of luisteraars geen mensen met een handicap in beeld willen. Onderzoek spreekt dat tegen.

Waar vind je iemand?

- Mensen met een handicap vrezen soms dat de studio niet toegankelijk is of verwachten dat enkel ‘normale’ mensen worden aanvaard. Stel de oproep expliciet open, dat haalt drempels weg.
- Misschien is het tijd om de standaarden aan te passen van wie mediageniek is. Mensen die wat trager spreken of er anders uitzien, behoren nu eenmaal ook tot onze maatschappij.
- Op de website van Handiwatch kunnen medi makers zoekertjes posten.

THE MAKING OF YOU

mediarte.be the making of you

mediarte.be, het sectorfonds voor PC 227, is ondertussen ruim 2 jaar actief.

mediarte.be ondersteunt alle opleidings- en tewerkstellingsinitiatieven in de audiovisuele sector. Het stelt de persoonlijke ontwikkeling van het individu centraal en wil diens competenties, kennis en vaardigheden vergroten.

mediarte.be is ervan overtuigd dat talentontwikkeling gediend wordt door de uitbouw van een flexibel en vraaggericht opleidingsaanbod op zowel sectoraal als bedrijfsniveau.

mediarte.be richt zich bij dat alles onder meer naar beroepsjournalisten tewerkgesteld bij private radio- en tv-omroepen, private productiehuizen en andere audiovisuele bedrijven uit PC 227.

8 februari 2011: Workshop 'Interculturele Competentie', diversiteit in de audiovisuele praktijk

mediarte.be organiseert op 8 februari 2011 samen met de Cel Diversiteit van de VRT twee workshops interculturele competentie, één voor managers en één voor programmamakers, onder wie beroepsjournalisten.

1. Zit je als management met de volgende vragen: Geen interculturele competenties in je onderneming? Waarom zou ik ze in huis halen? Is er een meerwaarde? Hoe ga je ermee om? Waar vind je intercultureel talent? Welke valkuilen vermijd ik het best? Hoe verhoog je het bewustzijn bij je collega's? Waarom en hoe geef je interculturele programma's een kans?
2. Zit je als programmamaker met de volgende vragen: Een quote of cut maakt toch niet het verschil? Is een ander camerastandpunt dan zo belangrijk? Moet ik dat scenario echt aanpassen? Ik mag toch lachen met handicap? Ik kan toch niet met alle gevoeligheden rekening houden?

Eddy Van Hemelrijck (www.dunya.be) en Nathalie Van der Perre (www.paradigma) geven antwoorden en oplossingen.

Nieuws uit PC 227

- Vanaf 1 januari 2011 is er een nieuwe cao van kracht die de flexibiliteit voor bepaalde functies regelt. Er zijn belangrijke wijzigingen wat betreft de maximale arbeidsduur, het maximaal opeenvolgende dagen dat gewerkt mag worden en de voorwaarden voor nacht- en weekendarbeid. Meer informatie over deze nieuwe cao vind je op www.mediarte.be
- De sociale partners hebben de krijtlijnen uitgezet om het jeugdige werknemers mogelijk te maken op sectorspecifieke werkuren stage te lopen en te werken.
- Een nieuwe positieve indexatie van de lonen wordt verwacht begin 2011.

Structureel opleidingsaanbod

mediarte.be heeft de intentie om haar werking open te stellen naar de gehele audiovisuele sector: van radio, televisie en internet naar film en crossmediale toepassingen, zowel privaat als publiek. Vanaf 2011 zal *mediarte.be* een structureel opleidingsaanbod uitwerken. Daarvoor doet *mediarte.be* een oproep aan alle spelers in de audiovisuele sector (facilitaire bedrijven, fabrikanten, distributeurs, klassieke opleidingsverstrekkers,...) tot het sluiten van een partnerschap met *mediarte.be* voor het ontwikkelen van sectorspecifieke opleidingen.

Vacatures

Op haar website verzamelt *mediarte.be* alle vacatures die betrekking hebben op de audiovisuele sector. Wil je dus op de hoogte blijven van de beschikbare vacatures in onze sector, surf dan naar onze site of volg ons via twitter, facebook en linkedin. Wees wel snel want de vacatures worden razendsnel ingevuld.

Ben je zelf op zoek naar een nieuwe collega, dan kan je ook gratis een vacature op onze site posten.

Wat is?

mediarte.be is het federale sociaal fonds voor de audiovisuele sector.

mediarte.be wordt beheerd door de werkgeversfederaties uit PC 227 en de vakbonden.

Het wordt gefinancierd door de bijdragen voor de risicogroepen en ook via een sectorconvenant met de Vlaamse Regering.

Meer info? www.mediarte.be of info@mediarte.be

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek over de klacht van mevrouw Wendy Van den Bossche tegen *Het Nieuwsblad* en Fernand De Vos, journalist

Met een brief van 17 april 2010 dient mevrouw Wendy Van den Bossche klacht in tegen *Het Nieuwsblad* en tegen journalist Fernand De Vos naar aanleiding van een artikel dat is gepubliceerd in de krant van 12 april 2010. Namens de krant heeft financieel en administratief manager Toon van den Meijdenberg gereageerd met een brief van 21 april 2010. Klaagster heeft daarop gerepliceerd met een brief van 7 juli 2010.

Partijen hebben afgezien van een hoorzitting. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft het dossier onderzocht en een ontwerpbeslissing opgesteld, die is besproken door de voltallige raad.

DE FEITEN

De partner van klagster was op 9 april 2010 betrokken bij een zwaar verkeersongeval. Op 12 april 2010 verscheen hierover in de regionale editie van *Het Nieuwsblad* een kort bericht met als titel 'Te pletter tegen lijnbus'. In het artikel wordt de naam van de partner van klagster voluit vermeld, alsook de straat waar hij woont.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klaagster neemt het niet dat de naam van haar partner volledig in het artikel van *Het Nieuwsblad* is opgenomen, alsook de straat waar hij woont, en dit zonder dat er vooraf met haar contact is opgenomen. Zij ervaart dit als een schending van hun privacy, omdat mensen waarmee ze geen contact hebben op die manier op de hoogte worden gebracht van hun adres. Klaagster vindt eveneens dat de titel 'Te pletter tegen lijnbus' kwetsend is voor haar en haar partner. Ze is van mening dat de berichtgeving sereen dient te zijn.

Namens *Het Nieuwsblad* antwoordt financieel en administratief manager Toon van den Meijdenberg dat de vermelding van de straatnaam een gevolg was van de ijver en de zin voor volledigheid van haar medewerker, maar dat niet kon worden vermoed dat dit vervelende gevolgen kon hebben voor de familie van het slachtoffer. *Het Nieuwsblad* zal dan ook als richtlijn aan de medewerkers herhalen dat voor dergelijke berichtgeving de straat en het huisnummer van de betrokkene niet wordt meegegeven.

Het Nieuwsblad is wel van mening dat bij verkeersongevallen het vermelden van basisgegevens over het slachtoffer, zoals naam, leeftijd en woonplaats (zonder straat en huisnummer), mogelijk moet blijven. Dergelijke berichtgeving over zware verkeersongevallen houdt de publieke opinie wakker en draagt bij tot het sensibiliseren van deze problematiek met grote maatschappelijke relevantie.

BESLISSING

De Raad voor de Journalistiek is het eens met *Het Nieuwsblad* dat berichtgeving over zware verkeersongevallen zeer relevant is en kan bijdragen tot de bewustwording van het publiek over deze problematiek. Toch stelt de Raad vast dat er geen redenen zijn aangevoerd waarom het in dit geval nodig was om de volledige naam, alsook het adres, van de

In dit dossier vond de Raad geen redenen voor het vermelden van de volledige naam en het adres van de betrokkene. (Foto PhotoNews)

betrokkene te vermelden. Deze gegevens voegen niets toe aan de berichtgeving. Die is immers even concreet wanneer enkel de leeftijd, het geslacht en de gemeente van de betrokkene worden vermeld (bijvoorbeeld: 'een 27-jarige jongeman uit Ronse'), hoogstens aangevuld met een initiaal van zijn familienaam. Er zijn in dit geval geen redenen voorhanden om de betrokkene nader te identificeren. In dit verband herinnert de Raad aan artikel 23 van de Code van de Raad voor de Journalistiek: *De journalist respecteert het privéleven van personen en tast het niet verder aan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving. De journalist gaat in het bijzonder omzichtig om met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie, zoals (...) slachtoffers van (...) ongevallen, en hun familie.*

De Raad voor de Journalistiek is voor het overige van oordeel dat het artikel een feitelijk relaas bevat van een zwaar verkeersongeval en dat de journalist de feiten niet heeft overdreven. De titel is hard aangekomen voor klagster en haar partner, maar is op zichzelf niet fout.

De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel: De klacht is gegrond voor wat betreft de vermelding van naam en straat.

Brussel, 18 november 2010

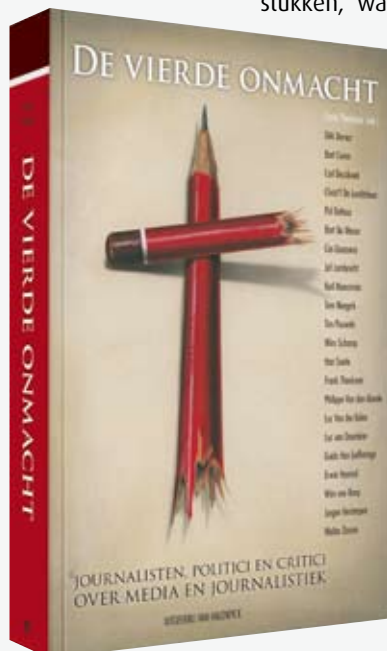
Frank Thevissen (red.)

De vierde onmacht. Journalisten, politici en critici over media en journalistiek

Van Halewyck

Artikels en boeken die een kritische blik op de media werpen, zijn er de laatste jaren in overvloed. Veel mediakritiek komt bovendien van journalisten zelf. Maar de kritiek klinkt vaak hol. Hoewel het steeds opnieuw dezelfde verzuchtingen zijn die we horen, lijkt er maar weinig te veranderen. Kunnen we die gezamenlijke *mea culpa* van het mediawereldje dan wel als oprecht beschouwen? En waar wringt het schoentje nu echt?

Vertrekkende van die vragen, bracht samensteller Frank Thevissen in dit boek de meningen van 22 'mediaspelers' bij elkaar. Voor- en tegenstanders van welbepaalde visies of tendensen worden tegen elkaar uitgespeeld, en dat moet de lezer toelaten eigen conclusies te trekken. Het resultaat is een aaneenschakeling van boeiende en minder boeiende hoofdstukken, waarin nu eens vrij bekende

paden worden bewandeld maar dan weer onverwachte invalshoeken en verfrissende ideeën opduiken.

Deel één van het boek is gewijd aan bespiegelingen over de macht en onmacht van de pers. Steeds terugkerende pijnpunt is de groeiende commerciële invloed binnen de journalistiek. Dat leidt tot trivialisering en 'verleuking' van het nieuws, het achternaholten van de waan van de dag en het met de voeten treden van het recht op privacy. Sommige auteurs putten in hun verhaal uit eigen ervaringen, terwijl

iemand als Bart De Wever de zaken veeleer vanuit een filosofisch-politieke invalshoek benadert. Een ander buitenbeentje is freelance journalist Wim Van Rooy, die zijn hoofdstuk gebruikt om een breedprakerige klaagzang aan te heffen over de al te links georiënteerde maatschappij en bij uitbreiding onze al te linkse media.

Het tweede deel van het boek focust op meer concrete aspecten. Zo krijgen we een overzicht van de belangrijkste spelers in het medialandschap en welke belangen zij verdedigen. Een ander hoofdstuk belicht de huidige economische uitdagingen voor de dagbladpers. Volgen enkele bijdragen over de mate en wijze waarop migranten en vrouwen in de media komen (of niet komen). Freelance journalist Philippe Van den Abeele zwenfelt het debat over de kwaliteit van de dagbladpers op een geheel eigen wijze aan: hij plaatst de visies van de verschillende 'mediaspelers' naast elkaar in een 'debattheater'.

Het derde en laatste deel bevat nog enkele hoofdstukken

over de openbare omroep VRT. Voor- en nadelen van een openbare zender komen aan bod, net zoals de tekortkomingen en uitdagingen van de huidige VRT. Ook nieuwe denkkaders worden aangereikt. De grootste kritiek komt van Jurgen Verstrepen, die in zijn hoofdstuk zware beschuldigingen uit aan het adres van de VRM (Vlaamse Regulator voor de Media) over politieke inmenging.

Het resultaat is hoe dan ook een dik boek geworden, dat tijd (en soms doorzettingsvermogen) vergt om door te nemen. Maar *food for thought* is er in overvloed, en taboes worden niet geschuwd. Wie echt begaan is met de toekomst van onze nieuwsmedia, vindt in Thevissens werk dan ook heel wat inspiratie. (MSL)

Arjan Dasselaar / Alexander Pleijter

Handboek crossmediale journalistiek en redactie
Van Duuren Media

Volgens Dasselaar en Pleijter heeft de journalistiek dringend behoefte aan een beetje *tough love*. Journalisten en uitgevers moeten zich aanpassen aan de vereisten van onze tijd en dat wil in de eerste plaats zeggen: meer crossmediaal gaan werken. Opdat journalisten niet moederziel alleen hun weg zouden moeten zoeken in het multimediale labyrint, schreven ze dit boek: een stevige bundel met uitleg en tips over alles wat een goede crossmediale journalist dient te weten.

Naast een deel theorie over de hedendaagse journalistiek, krijg je ook een zeer praktijkgerichte uitleg over het opstarten en gebruiken van journalistieke websites. Je maakt kennis met talloze voorbeelden, foto's en grafiekjes. In een meer technisch gedeelte gaat het over fotograferen, filmen en monteren. O ja, dit boek bevat ook nog een code waarmee je als lezer op een website terecht kan voor nog meer informatie en nuttige tips. Van crossmedialiteit gesproken... (MSL)

MacBook Air: een dure maar superhandige reisgezel

Met de nieuwe **MacBook Air** heeft **Apple** een erg aanlokkelijk toestel uit voor de echte nomaden. Zij hebben de keuze tussen een versie met een 11 of een 13 inch scherm. De prijs ligt hoog, maar je krijgt er wel wat voor terug.

Je moet er geen zware videobestanden mee gaan monteren, maar voor het doorsnee schrijf-, surf- en mailwerk is deze computer absoluut voldoende. Zeker de 13-inch versie kan voor veel mensen eigenlijk als enige computer dienstdoen.

Het scherm is groot genoeg om er langere tijd aan te werken, al heb je aan je vast bureau dan toch nog best een extern scherm en toetsenbord. De 11-inch versie is uiteraard nog een pak draagbaarder, maar met de normale resolutie wordt alles wel erg

klein op het scherm. Bovendien ligt hier de prijs met minimum 999 euro relatief gezien ook echt hoog.

De 13-inch versie is nog altijd zo dun en licht dat je ook dit model bijna niet voelt als je het mee hebt. Daarnaast zijn er nog twee heel belangrijke voordelen. Het eerste is de bijzonder goede batterijduur. Apple geeft zelf op dat je met een volle batterij tot 7 uur kan werken, maar als je zuinig bent, kun je zelfs meer halen.

Het andere grote voordeel is dat de Air dankzij het flashgeheugen in plaats van een klassieke harde schijf, heel snel opstart. Dit is vooral een voordeel als hij uit stand-by of slaapmode moet ontwaken terwijl je bijvoorbeeld notities neemt tijdens een interview of persconferentie en er even niets te noteren valt. Tijdens onze testperiode vonden we dit misschien wel het grootste voordeel. Of deze tijdswinst opweegt tegen de minstens 1299 euro die je voor een 13-inch model moet ophoesten, is natuurlijk een andere vraag.

www.apple.be

...of voeg een toetsenbord toe aan je iPad

De iPad en andere tablets worden wel eens een netbook computer zonder toetsenbord genoemd. Dat klopt niet echt, maar wie er toch (bijna) een netbook van wil maken, kan dit dankzij een hoes met ingebouwd toetsenbord.

Er zijn al verschillende van dergelijke hoezen aangekondigd of te koop via buitenlandse websites, maar bij **Gadgets4evb.be** heeft men er een die in ons land vlot leverbaar is.

Terwijl je de meeste andere toetsenbordjes via Bluetooth met de iPad moet verbinden, werkt dit model met een kabeltje. Dit heeft als voordeel dat de batterij langer meegaat en je er niet op moet letten of ook de batterij van het toetsenbord opgeladen is.

Om te typen moet je de iPad recht zetten net boven het toetsenbordje. Omdat de onderkant vrij stijf is, kan je het geheel zelfs op je schoot zetten. Typen op het toetsenbordje loopt niet zo vlot als bij een volwaardig toetsenbord, maar het valt erg

goed mee. En er staat een aantal extra functieknoppen op om bijvoorbeeld de lichtsterkte aan te passen.

Enige nadeel aan dit model is dat het alleen in Qwerty-formaat beschikbaar is. Je kan op de iPad wel instellen dat het volgens de Azerty-indeling werkt, maar voor een aantal tekens is het dan wel even zoeken naar de juiste toets.

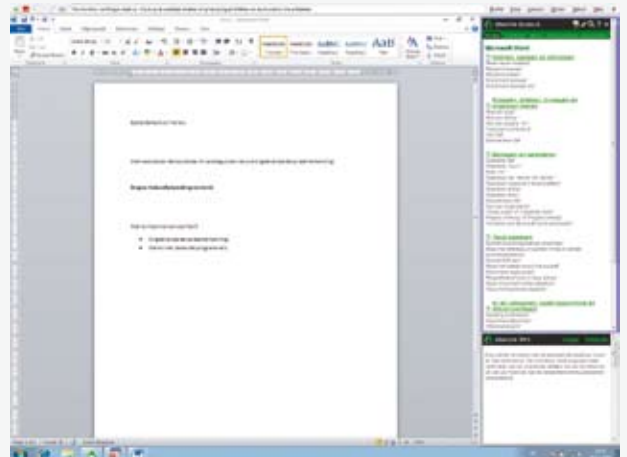
Voor 75 euro is dit zeker een goede investering voor wie geregeld toch ook iets langere teksten of mails op z'n iPad wil schrijven.

www.gadgets4evb.be

Teksten onderweg dicteren en naar tekst laten omzetten

Spraakherkenning lijkt al jaren een van de fata morgana's van de computerwereld. In bepaalde sectoren is het al lang goed ingeburgerd, maar over het algemeen wordt er toch nog maar weinig gebruikt. Met **versie 11** van **Dragon NaturallySpeaking** bewijst **Nuance** dat spraakherkenning wel degelijk in de brede praktijk bruikbaar is.

Zelfs met minimale profielinformatie en training blijkt de nieuwe versie van het NaturallySpeaking al verrassend accuraat te werken. Je moet nog wel echt dicteren en duidelijk spreken, maar als je dat doet werkt het echt goed. Het programma integreert zich naadloos in bijvoorbeeld Microsoft Word. Maar het kan veel meer dan alleen maar als hulp bij het schrijven van tekst dienen. Je kan ook commando's geven

aan het programma. In Word kun je zo bijvoorbeeld woorden selecteren en verwijderen. NaturallySpeaking werkt echter ook samen met andere programma's. Zo kan je Outlook een mail laten sturen, iets opzoeken op internet, je Facebook profiel bijwerken enzovoort. Het probleem met deze commando's is wel dat je ze goed moet kennen. Je kan ze wel opzoeken in het programma, maar het was handiger geweest als een kaartje met de meeste commando's was bijgeleverd. Persoonlijk vinden we de tekstherkenning trouwens veel nuttiger dan de commando's.

Er zijn verschillende versies van **NaturallySpeaking 11**. Voor mensen die vaak onderweg zijn en daar al een tekst willen dicteren is de Mobile versie wel de handigste. Hier zit een opnametoestel van Philips in de doos. Zo kan je teksten inspreken waarna je de geluidsbestanden naar de computer kopieert en ze door Dragon naar tekst laat omzetten. Dit werkt vrij goed als je duidelijk dicteert, en je spaart er flink wat tijd mee uit. Helaas werkt het nog niet om een interview uit te tikken.

www.nuance.be

Mens achter het nieuws

JOHAN VAN GEYTE (GVA): SPEUREN NAAR HET VERHAAL ACHTER DE CIJFERS

Jan Backx

Een stevige, grote man met artistiek wit piekhaar en vlezige lippen. Uit zijn manier van bewegen straalt een rurale rust. Trefzeker en naadloos doet GvA-economiëredacteur Johan Van Geyte (45) me zijn levensloop en journalistieke motivatie uit de doeken. Een evenwichtige cijfermens, die vooral oog heeft voor het belangrijke achterliggende verhaal en die vlijmscherpe analyses kan maken. Over *De Grote Managers* bijvoorbeeld: "Lieden die prediken dat de staat moet ontvetten maar zelf continu aan de subsidieboom schudden. Of figuren die voortdurend in vergadering zijn en hun bedrijfsjuristen over iedere komma van een interview laten kruijen alvorens ze hun fiat tot publicatie geven. Bangeriken die hun medewerkers op stalinistische wijze spreekverbod opleggen. Kortom, mensen die vaak zelf doen wat ze de staat verwijten."

Zijn ouders waren landbouwers in Zele, zo schetst Johan zijn Oost-Vlaamse roots. "Rond een uur of vijf 's ochtends viel bij ons thuis *Gazet van Antwerpen* in de bus. Een uurtje later had ik die al verslonden. Ik stond er zelfs speciaal voor op. *Gij met uw gazetje*, bromde mijn vader vaak. Al lezend ontdekte ik dat er vaak een sterk verhaal schuilt achter economische berichten. Het bepaalde mijn studiekeuze: economie en financiën, aan de toenmalige VLEKHO. De arbeidsmarkt was niet rooskleurig toen ik er in 1987 met mijn licentie buiten stapte. En ik begon bij 'de belastingen', aan het Brusselse Zuidstation, onder het goedkeurend oog

van dat gigantische neon-Kuifje. Ze stopten me bij de dienst Vennootschapsbelasting. Ik leerde er balansen lezen, zag hoe er ernstig werd gewerkt maar ook hoe sommige ambtenaren met de voeten op hun bureau lagen en bepaalde chefs nauwgezet gegevens 'controleerden' tussen de originelen en de vers gemaakte fotokopies. Een dik half jaar later trok ik naar de privésector: ik werd CERA-kantoorhouder in Appels, met 'directeur' op mijn visitekaartje. Een 'directeur' dan die manusje van alles moest zijn. Ik werd er ondergedompeld in de dagelijkse praktijk van allerlei geldzaken. Particuliere spaarders, landbouwers, zelfstandigen die het te druk hadden om verder te kijken dan hun toonbank: aan al die mensen moest ik op een bevattelijke manier een moeilijke en individueel sterk wisselende materie uitleggen. Dat was vanzelfsprekend een schitterende verbale oefening voor een economiëredacteur in de dop. Na vier jaar CERA stapte ik in 1992 over naar *Gazet van Antwerpen*. Het huis was me een beetje bekend, in mijn fiscustijd was ik even regio-correspondent geweest."

Nu, achttien jaar later, werkt Johan Van Geyte vooral voor de

onlinekranten gva.be/geldzaken en hbvl.be/geldzaken. In de papieren wekeendeditie tekent hij voor de rubriek *Geld en beleggen*.

Johan: "Omstreeks zeven uur 's ochtends zit ik thuis al aan mijn computer. Ik check de beursgenoteerde bedrijven, overloop de persmededelingen, bekijk wat onze journalistieke collega's zoal hebben uitgespookt. Nadien trek ik geregeld ergens heen: persconferenties, afspraken. Ik wil altijd de sfeer snuiven van gebeurtenissen en span me in om invalshoeken te zoeken die een meerwaarde kunnen opleveren. Met zijn allen achter dezelfde bedrijven aanhollen, voortgestuwd door de waan van de dag, levert niet altijd toegevoegde waarde op voor de lezer."

"Destijds ben ik wat voorzichtig aan de onlinekrant begonnen. Je foto en e-mailadres zomaar in de grote virtuele vitrine: ik was beducht voor de onzin en vuiligheid die dat kon opleveren. Maar het valt enorm mee en je geniet als journalist van een interactie met de lezer. Je stukken zijn

vlot aanpasbaar én er staat een 'teller' op: vinger aan de pols! De lezers van economische berichtgeving zijn immers niet onder één hoedje te vangen. Het kunnen werknemers zijn die willen weten wat er met hun bedrijf gaat gebeuren. Of beleggers die aan de veiligheid van hun centen denken. Of het zijn concurrenten, die belust zijn op een betrouwbare kijk over het muurtje. Of bureaus van het bedrijf. Het mooie en tegelijk moeilijke aan onze job is voortdurend proberen alles zo bevattelijk mogelijk over te

bringen voor al deze doelgroepen. Geleerd doen met vakjargon is daarom totaal fout. Ik gru van het gewichtige boeventaaltje dat stijf staat van protserige Engels: *CEO, COO, CFO, CTO, CIO*, met als klapstuk de afschuwelijke *plantmanager*. Ik vraag me af of de doorsneelezer al die begrippen zomaar kent."

Een beetje zoals nogal wat jonge ouders vandaag niet meer over hun 'kinderen' spreken maar over de *kids*. Op dat laatste vlak zijn Johan en zijn vrouw Christine zeven maanden geleden gelukkige ervaringsdeskundigen geworden. Hun zoontje heet Jesco, een naam die 'geschenk' betekent. Johan: "Christine geeft les in het secundair: elektriciteit, auto-elektriteit, elektromechanica, dat soort dingen. Als er bij ons iets hapert, is dat dus haar terrein. Ik lever hooguit wat brute kracht bij huiselijke klussen."

Of hij nog tijd overhoudt buiten werk en gezin? Johan is voorzitter van het beheersorgaan van een druk gebruikte parochiezaal, waarin jongeren- en volwassenenorganisaties hun stek hebben. En hij is voorzitter van een wijkcomité. Het zal de stichters van *Gazet van Antwerpen* deugd doen.

'Managers doen vaak zelf wat ze de overheid verwijten.' (Foto Jan Van Der Perre)

Onder embargo

De N-VA blijft schoon volk uit de Vlaamse pers aantrekken: freelance journaliste **Katrien Bruyland** is aan de slag gegaan als woordvoerder van de N-VA-fractie in het Vlaams Parlement.

Bij deze dank aan Katrien voor de inzet die ze ook voor *De Journalist*, de Erkenningscommissie en andere goede journalistieke doelen etaleerde.

Martin Huisman, die als *art director* diverse prijzen in de wacht sleepte voor *De Morgen*, werkt sinds 1 december voor *Het Nieuwsblad*. Daar vindt hij meteen zijn ouwe *DM*-metgezel Peter Mijlemans terug, die een maand eerder al dezelfde overstap maakte.

Peter Demeyer heeft na zeven jaar *Gazet van Antwerpen* geruild voor de communicatiedienst van de Universiteit Antwerpen.

En in Italië besliste **Alex Puissant** om definitief uit zijn oude ambtenarenstatuut bij de VRT te stappen en helemaal freelance te gaan. Drie jaar geleden volgde Alex zijn echtgenote naar Rome toen zij daar aan de slag ging bij de Verenigde Naties.

Ook **Sigrid Spruyt** heeft de openbare omroep definitief verlaten. Zij verduwen in 2007 al van het tv-scherm naar aanleiding van een hardnekkige schminckallergie, en nu laat ze ook Radio2-Antwerpen achter zich. Sigrid huwde vorig jaar met Raymond van het Groenewoud.

Bij Concentra is oud-CD&V-minister **Wivina Demeester** toegetreden tot de raad van bestuur. Ook financier Barend Van den Brande en BASF-ceo Wouter De Geest worden er bestuurder.

Het fotoagentschap **Photo News** is voor de uitbreiding van zijn fotografen-netwerk op zoek naar freelance medewerkers. Wie geïnteresseerd is, kan terecht bij Paul Versele op p.versele@photonews.be of 0475/45.01.24.

De **Vlaamse Regulator voor de Media** (www.vlaamseregulatormedia.be) wijst in zijn jongste jaarrapport over concentratie in de Vlaamse media voor het eerst ook op kwalijke inhoudelijk-redactionele tendensen. Volgens de VRM leidt de integratie van Vlaamse media immers meer

dan eens tot "recyclage van originele content en dus een verschraling van de inhoudelijke diversiteit".

Dirk Coosemans, reporter en VVJ-délégué bij *Het Laatste Nieuws*, schreef een woedende reactie op het *Edito* in de vorige *De Journalist*. Daarin hekelde VVJ-voorzitter Marc Van de Looverbosch de 'domme' manier waarop een paar kranten al te herkenbare foto's publiceerden van het gezin uit Rotselaar waar een meisje haar zus zwaar toetakelde.

Dirk Coosemans meent dat *HLN* door de foto's te *scramblen* wel degelijk voldoende voorzorgen nam. Een ding staat vast: over de verhouding tussen **pers en privacy** is het laatste woord nog niet gezegd, ook niet binnen de eigen beroepsgroep.

Nog altijd maar een minderheid van de Belgische journalisten is overtuigd van de voordelen van **sociale media**, maar het aantal zit wel in de lift. Zo steeg het aantal journalisten dat professioneel gebruik maakt van Twitter afgelopen jaar van 9 naar 18%. En terwijl in 2009 nog 62% een Facebook-account had, zijn dat er nu 73%.

Dat blijkt uit een enquête van **Quadrant Communications**. Volgens Frank De Graeve van QC heeft het groeiende succes van sociale media bij journalisten alvast deels te maken met het toenemende gebruik ervan door politici.

Intussen hebben de lezers van het computermagazine *Clickx* voor de tweede opeenvolgende keer *De Standaard Online* verkozen tot beste **nieuwsite van het jaar**. Tweede werd *deredactie.be* van de VRT. In de rubriek 'alle categorieën' behaalde *sporza.be* een opmerkelijke tweede plaats, na Google en voor Facebook.

Yvette Mignolet, die sinds 2001 gedelegeerd bestuurder was bij Vitaya, verlaat de lifestylezender. De VMMa nam Vitaya enkele weken geleden over en wil er nu ook operationeel op gaan wegen.

De **Interculturele Persprijzen 2010**, georganiseerd door het Vlaamse Minderhedenforum en de VVJ, zijn uitgereikt. In de rubriek print wint **Rudi Rotthier** voor zijn zesdelige reportage *De Overkant* verschenen in

De Morgen. De reeks belichtte het integratievraagstuk vanuit de dagelijkse leefrealiteit in de Brusselse gemeenten Molenbeek en Sint-Joostten-Node.

Bij de audiovisuele inzendingen werd de reeks *Roma Basta* van AVS-videojournalist **Luk Dewulf** uitverkozen. Volgens de jury ging het om goed gemaakte en evenwichtige reportages over het Roma-vraagstuk.

De IFJ neemt in maart 2011 afscheid van secretaris-generaal **Aidan White**. De Ier White had het roer bij de IFJ bijna 24 jaar in handen. Maar het pas aangetreden bestuur, geleid door de Brit Jim Boumelha, achtte de tijd rijp voor een nieuwe stuurman.

De VVJ heeft er zoals vorige keren bij de **Erkenningscommissie** op aangedrongen om bij de hernieuwing van de erkenningen als beroepsjournalist pragmatisch tewerk te gaan. "Met name freelancejournalisten - en zeker freelance persfotografen - hebben tegenwoordig alle moeite om het hoofd boven water te houden."

De VVJ vraagt de commissie daarom een redelijke toepassing van de erkenningsvoorwaarde dat er niet mag worden gecombineerd met **commerciële nevenactiviteiten**. "De filosofie achter deze voorwaarde is dat de beroepsjournalist van onafhankelijkheid getuigt. Van zodra dit gewaarborgd wordt, hoeven neveninkomsten niet zomaar tot een wegering of intrekking van de erkenning te leiden."

En een AVBB-delegatie had een aangenaam en constructief onderhoud met enkele bestuursleden van de **BPRCA**, de beroepsunie van communicatieconsulenten in België. Het opzet is een soort overlegplatform te creëren tussen journalisten en pr-professionals, teneinde het wederzijdse begrip en de onderlinge werkverhoudingen te optimaliseren. Wordt vervolgd.

OOK ZOVEEL BLANKE MANNEN IN UW CONTACTLIJST?

consulteer
de expertendatabank
gelijke kansen
voor de media

www.expertendatabank.be

Met steun van de
Vlaamse overheid

VLAAMSE
VERENIGING VAN
JOURNALISTEN

gelijke kansen
in Vlaanderen

Kluwer

a Wolters Kluwer business